

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 2 Μαρτίου 2022, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκώρου, Βασιλική Πέππα, Γρηγόριος Βαλληνδράς, Κωνσταντίνα Σταμούλη, Χριστίνα Κούνα και Ιωάννα Ρούλια, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος της Επικρατείας, ο οποίος αναπληρώνει νομίμως τον Γενικό Επίτροπο Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να άρει την αμφισβήτηση ως προς την έννοια των διατάξεων του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, λόγω της έκδοσης των 37/2022 και 650/2021 αντίθετων πράξεων του ΣΤ΄ και Ζ΄ Κλιμακίου, αντιστοίχως, η οποία εισάγεται με την 37/2022 πράξη του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΑΒΔ 922/2022).

Το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών, παραστάθηκε διά του Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ), όπως εκπροσωπείται νόμιμα, παραστάθηκε δια των πληρεξουσίων δικηγόρων Γεωργίου Δελλή (ΑΜ/ΔΣΑ 15582) και Ευσταθίας Βατάλη (ΑΜ/ΔΣΑ 16662).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ανέπτυξε τους λόγους σύμφωνα με τους οποίους η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ δεν υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο.

Τους πληρεξούσιους δικηγόρους της εταιρείας ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, οι οποίοι υποστήριξαν, ομοίως, ότι η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ δεν υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο και ζήτησαν προθεσμία για την κατάθεση υπομνήματος.

Τον Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 2.3.2022 γνώμη του, κατά τα αναφερόμενα στη συνημμένη έγγραφη πρότασή του, σύμφωνα με την οποία η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, παρά το γεγονός ότι το Ελληνικό Δημόσιο έχει ήδη απωλέσει την απόλυτη πλειοψηφία επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής της εταιρείας με την επωνυμία «Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού» (ΔΕΗ ΑΕ), συνιστά δημόσια επιχείρηση, κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020. Τούτο δοθέντος ότι διαθέτει την αποκλειστική κυριότητα και διαχείριση του μοναδικού στη χώρα δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και, επιπροσθέτως, απολαμβάνει προνομίων δημόσιας εξουσίας.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με τη συμμετοχή των Δικαστών που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τις Αντιπροέδρους Άννα Λιγωμένου και Βασιλική Ανδρεοπούλου και τις Συμβούλους Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Νικολέτα Ρένεση και Αικατερίνη Μποκώρου που είχαν κώλυμα και τη Σύμβουλο Ιωάννα Ρούλια, που αποχώρησε από τη διάσκεψη (άρθρα 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020 και 18 παρ. 5 του ν. 4820/2021).

Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Κωνσταντίνας Σταμούλη και αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Κατ' επίκληση των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 337 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο (...)» (Α' 127), το ΣΤ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την 37/2022 πράξη, ζητεί να αρθεί από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου "αμφισβήτηση" σχετικά με την έννοια της διάταξης του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, που έχει δημιουργηθεί μεταξύ της ως άνω πράξης του ΣΤ' Κλιμακίου και της 650/2021 πράξης του Ζ' Κλιμακίου και, ειδικότερα, ως προς το εάν υπόκεινται βάσει της προαναφερόμενης διάταξης σε προσυμβατικό έλεγχο οι συμβάσεις που συνάπτει η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ.

2. Νομίμως εισάγεται η ως άνω υπόθεση προς συζήτηση ενώπιον της μείζονος Ολομέλειας του Δικαστηρίου σύμφωνα με την 5/2022 πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία ερείδεται στο άρθρο 326 παρ. 4 του ν. 4700/2020.

3. Το άρθρο 337 του ν. 4700/2020 ορίζει ότι «1. Η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων πράξεων Κλιμακίων Προσυμβατικού Ελέγχου ή αντίθετων αποφάσεων του Τμήματος επί προσφυγών ανακλήσεως, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις, αίρονται από την ελάσσονα Ολομέλεια. 2. Η αίτηση άρσης της αμφισβήτησης υποβάλλεται ενώπιον της ελάσσονος Ολομέλειας αυτεπάγγελτα από τον Πρόεδρο του Κλιμακίου ή του Τμήματος ή από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή με πρωτοβουλία αυτού που έχει έννομο συμφέρον. 3. Σε περίπτωση αμφιβολίας για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, το Κλιμάκιο Προσυμβατικού Ελέγχου ή το Τμήμα που είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των προσφυγών ανάκλησης, παραπέμπει το ζήτημα στην ελάσσονα Ολομέλεια με πρακτικό (...)».

4. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, η οποία φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον της ελάσσονος Ολομέλειας του Δικαστηρίου αυτεπαγγέλτως από τον πρόεδρο του οικείου Κλιμακίου ή Τμήματος ή από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή με πρωτοβουλία του έχοντος έννομο συμφέρον, γεννάται από την έκδοση αντίθετων πράξεων Κλιμακίων ή αποφάσεων του Τμήματος, στις οποίες διαλαμβάνεται οριστική κρίση στο πλαίσιο της διαδικασίας του προσυμβατικού ελέγχου. Για να υπάρχει δε αντίθεση μεταξύ των πράξεων ή αποφάσεων σχετικά με την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, πρέπει αυτές να αναφέρονται στο αυτό κρίσιμο νομικό ζήτημα, βάσει των αυτών νομικών διατάξεων και η αντίθεση να προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού αυτών αιτιολογίες τους. Περαιτέρω, η αμφιβολία για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου αντιδιαστέλλεται της αμφισβήτησης, καθόσον ανακύπτει σε εκκρεμείς υποθέσεις κατά τη διάρκεια του ενεργού ελέγχου, προϋποθέτουσα εντεύθεν εκκρεμότητα τούτου, το δε Κλιμάκιο ή το Τμήμα παραπέμπει το ζήτημα με πρακτικό του στην ελάσσονα Ολομέλεια του Δικαστηρίου, η οποία και αποφασίζει επ' αυτού (βλ. ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 604/2019, 1182/2015, 1286-7/2011).

5. Στην προκειμένη περίπτωση, ενώπιον του ΣΤ' Κλιμακίου υποβλήθηκε, με το ΔΠΑΤ/5775/6.10.2021 έγγραφο της Διευθύντριας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, για προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας ο φάκελος με τα στοιχεία της διαδικασίας ανάθεσης και το οικείο σχέδιο σύμβασης με αντικείμενο την ανανέωση και επέκταση των δικαιωμάτων χρήσης των αδειών των υφιστάμενων προϊόντων λογισμικού της ως άνω εταιρείας. Ο φάκελος της υπόθεσης συμπληρώθηκε με στοιχεία που προσκομίστηκαν αρχικά με το ΔΠΑΤ/6261/1.11.2021 έγγραφο του

ιδίου ως άνω οργάνου και, στη συνέχεια, σε εκτέλεση της 445/2021 αναβλητικής πράξης του Κλιμακίου.

6. Στις 14.1.2022, όταν το Κλιμάκιο συνήλθε τελικώς σε διάσκεψη, διαπίστωσε ότι είχε ήδη ολοκληρωθεί, από τις 16.11.2021, η διαδικασία αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ ΑΕ, γεγονός το οποίο, κατά τη σχηματισθείσα πλειοψηφούσα άποψη, είχε ως αποτέλεσμα να απωλέσει η ΔΕΗ ΑΕ την ιδιότητα της δημόσιας επιχείρησης, αφού το Ελληνικό Δημόσιο, ως εκ της κατοχής [μέσω της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (ΕΕΣΥΠ ΑΕ) και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ)] μόνον του 34,12% του μετοχικού της κεφαλαίου, δεν είχε πλέον τον έλεγχο επί της απόλυτης πλειοψηφίας αυτού, ούτε και διατηρούσε το ίδιο ειδικά ή αποκλειστικά προνόμια ως προς τη διοίκηση και εποπτεία της εταιρείας. Τούτο δε είχε ως αποτέλεσμα, κατά την ως άνω πλειοψηφούσα άποψη, η θυγατρική της ΔΕΗ ΑΕ εταιρεία ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ να μην υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020. Αλλά και αυτοτελώς θεωρούμενη, κατά την ίδια ως άνω άποψη, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ δεν υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο διότι δεν τελεί σε άμεση ή έμμεση εξάρτηση ή/και χρηματοδότηση από το κράτος ή άλλο δημόσιο φορέα. Ετέρωθεν, κατά τη μειοψηφούσα άποψη, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, θεωρούμενη κατά τρόπο αυτοτελή και ανεξάρτητο από τη ΔΕΗ ΑΕ, συνιστά δημόσια επιχείρηση υπό λειτουργική έννοια, αφού, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας απόσχισης από τη ΔΕΗ ΑΕ και εισφοράς σε αυτήν του κλάδου δικτύου διανομής, αποτελεί πλέον τον κύριο και τον διαχειριστή του εν λόγω δικτύου, λειτουργώντας υπό καθεστώς μονοπωλίου και διαθέτοντας σειρά προνομίων δημόσιας εξουσίας (φορολογικά, δικονομικά, απαλλοτριώσεως ακινήτων, σύστασης δουλειών κ.λπ.).

7. Περαιτέρω, το ΣΤ΄ Κλιμάκιο διαπίστωσε ότι το Ζ΄ Κλιμάκιο, επιληφθέν του ελέγχου σχεδίου σύμβασης, που η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ υπέβαλε για προσυμβατικό έλεγχο στις 10.12.2021, έκρινε με την 650/2021 πράξη ότι είχε αρμοδιότητα για τη διενέργεια του ελέγχου αυτού. Τούτο δε παρά το γεγονός ότι κατά τα χρονικά σημεία τόσο της υποβολής της σύμβασης για προσυμβατικό έλεγχο όσο και διενέργειας της διάσκεψης του Ζ΄ Κλιμακίου, είχε ολοκληρωθεί η κατά τα ανωτέρω διαδικασία αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ ΑΕ.

8. Κατόπιν αυτών, το ΣΤ΄ Κλιμάκιο, αφού συνεκτίμησε και το γεγονός ότι εκκρεμούσε προς εξέταση και έτερος φάκελος σύμβασης της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, έκρινε ότι η εισαχθείσα ενώπιόν του υπόθεση έπρεπε, κατά συνδυαστική εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 337 του ν. 4700/2020, να παραπεμφθεί στην Ολομέλεια προκειμένου να αρθεί η

“αμφισβήτηση” που δημιουργήθηκε σχετικά με την έννοια της διάταξης του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020.

9. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι στην 37/2022 πράξη του ΣΤ΄ Κλιμακίου δεν διαλαμβάνεται, ούτε στο σκεπτικό αλλά ούτε και στο διατακτικό αυτής, οριστική κρίση περί του παραδεκτού ή μη της υποβολής για έλεγχο του προαναφερόμενου σχεδίου σύμβασης της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, με αποτέλεσμα η υποβληθείσα ενώπιον του ΣΤ΄ Κλιμακίου υπόθεση προσυμβατικού ελέγχου να παραμένει εκκρεμής.

10. Με αυτά τα δεδομένα και σύμφωνα με όσα έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά ανωτέρω (σκέψη 4), το Δικαστήριο κρίνει ότι η αγόμενη ενώπιόν του ως υπόθεση άρσης αμφισβήτησης αποτελεί, κατ’ ορθή νομική εκτίμηση, υπόθεση άρσης αμφιβολίας περί την έννοια της διάταξης του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020.

11. Από τα εκτεθέντα στις προηγούμενες σκέψεις συνάγεται ότι εξεταστέο εν προκειμένω ζήτημα αποτελεί η έννοια της δημόσιας επιχείρησης, κατ’ άρθρο 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020 και, ειδικότερα, αν στην έννοια αυτή, δύναται να υπαχθεί η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ μετά τη συντέλεση σειράς νομικών και πραγματικών μεταβολών στον εγχώριο τομέα της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως δε μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής της εταιρείας ΔΕΗ ΑΕ και της συνακόλουθης απώλειας της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου αυτής από το Ελληνικό Δημόσιο.

12. Στο άρθρο 98 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. (...) β. Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει. (...)».

13. Με τη διάταξη που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη καθιερώνεται η διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενο είναι, εκτός από το Δημόσιο, και οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο «από την άποψη αυτή» ως νόμος ορίζει. Κατά την έννοια της διατάξεως ως εξομοιούμενο με το Δημόσιο «από την άποψη αυτή» νομικό πρόσωπο νοείται κάθε νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα αν είναι δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που δύναται κατά την ανάθεση σύμβασης από αυτό να ασκήσει εξουσία συγκρίσιμη προς αυτή του Δημοσίου. Τέτοια δε εξουσία είναι και αυτή που ασκείται από ένα νομικό πρόσωπο, όταν, υπαγόμενο στην άμεση εποπτεία και τον έλεγχο κρατικής αρχής, και απολαμβάνοντας προνόμια που προσήκουν στη

δημόσια δύναμη, επεμβαίνει στην αγορά επιλέγοντας, με αδιαφανή ή μη νόμιμα κριτήρια, αντισυμβαλλόμενο επί μεγάλης οικονομικής αξίας σύμβασης που συνάπτει.

14. Σε εκτέλεση της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης, στο άρθρο 324 του ν. 4700/2020, στο οποίο παραπέμπει και ο Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. άρθρο 9 παρ. 9 του ν. 4820/2021), ορίζονται τα εξής : «1. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (...) που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (...)

15. Κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, ως εξομοιούμενα με το Δημόσιο νομικά πρόσωπα, τα οποία υποχρεούνται να υποβάλλουν τις συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας που συνάπτουν σε προσυμβατικό έλεγχο, αναφέρονται οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί [βλ. και ταυτόσημου περιεχομένου διάταξη του προϊσχύοντος άρθρου 35 παρ. 1 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52)]. Για την έννοια των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, ως προσώπων εξομοιούμενων από την άποψη του προσυμβατικού ελέγχου με το Δημόσιο, δεν δίδεται νομοθετικός ορισμός στο ως άνω εκτελεστικό του Συντάγματος νομοθέτημα. Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου ως εξομοιούμενα με το Δημόσιο νομικά πρόσωπα νοούνται εκείνα τα οποία -ανεξαρτήτως της υπαγωγής τους στο δημόσιο τομέα, της προέλευσής τους, της ιδιαίτερης οργανωτικής τους δομής και του καθεστώτος δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που τα διέπει- διαθέτουν νομική προσωπικότητα, συστήνονται για την εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού, ενώ, σύμφωνα με τις καταστατικές τους ή άλλες διατάξεις, τελούν σε σχέση άμεσης ή έμμεσης εξάρτησης ή ειδικού ελέγχου από το Δημόσιο ή άλλο δημόσιο φορέα. Ειδικότερα δε ως προς τη διαπίστωση της κατά τα ανωτέρω εξάρτησης, το Δικαστήριο διαχρονικά προσφεύγει στη χρήση κριτηρίων που παγίως προβλέπονται στις διατάξεις των εκάστοτε ισχυουσών κοινοτικών και ήδη ενωσιακών οδηγιών περί την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (βλ. τις οδηγίες 92/50/ΕΟΚ, 93/36/ΕΟΚ, 93/37/ΕΟΚ, 93/38/ΕΟΚ, 2004/17/ΕΕ, 2004/18/ΕΕ και τις ισχύουσες οδηγίες 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ που έχουν μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη με τον ν. 4412/2016, Α' 147, βλ. άρθρα 2 παρ. 4 και 224 αυτού) και αναφέρονται σε περιπτώσεις που το Κράτος ή λοιπές δημόσιες αρχές είτε χρηματοδοτούν (κατά το μεγαλύτερο μέρος) έναν φορέα, είτε ασκούν έλεγχο στη διαχείρισή του, είτε διορίζουν άνω του ημίσεος του

αριθμού των μελών των διοικητικών οργάνων του, είτε κατέχουν την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου του κεφαλαίου, είτε ελέγχουν την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τις εκδιδόμενες από τον φορέα αυτόν μετοχές [βλ. όμοια κριτήρια και σε άρθρο 1 του ν. 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (ΔΕΚΟ)», Α΄ 314, καθώς και ΕλΣυν Ολ. πρακτικά της 6^{ης} Γεν. Συν. της 6^{ης}.3.2002, αποφάσεις Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 1922, 1924/2016, VI Τμ. 1069/2016, 1642/2014, 3919/2014, Έβδομο Τμ. 2106/2020, πράξεις Ε΄ Κλιμ. 760, 420/2021, 611/2020, Ζ΄ Κλ. 471, 288, 187/2021, 659/2019 κ.ά.].

16. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο κοινός νομοθέτης αναφερόμενος σε «δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς» επέλεξε να προσδιορίσει το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020 με τον πλέον ευρύ τρόπο. Συνεπώς, εναπόκειται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως το αρμόδιο για την ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης Δικαστήριο, να προβεί στον προσδιορισμό του κανονιστικού περιεχομένου των εν λόγω εννοιών. Το Δικαστήριο, συνεκτιμά στο σημείο αυτό την εξέλιξη που παρατηρείται σε σχέση με τον ρόλο και τον τρόπο οργάνωσης του κράτους, ιδίως στον τομέα της παροχικής διοίκησης. Η εν λόγω εξέλιξη υπαγορεύει στο Δικαστήριο τη χρήση ευέλικτων κριτηρίων υπαγωγής στον προσυμβατικό του έλεγχο, καθώς και την ανάγκη εξατομικευμένης κρίσης για κάθε φορέα, ενόψει των εκάστοτε ειδικών καταστατικών του ρυθμίσεων, όπως αυτές εξελίσσονται διαχρονικά, κατόπιν σφαιρικής θεώρησης των νομικών και πραγματικών δεδομένων που τον αφορούν. Και ναί μεν, η έννοια του εξομοιούμενου με το Δημόσιο προσώπου και κατ' επέκταση της δημόσιας επιχείρησης ή του δημόσιου οργανισμού δύναται, καταρχήν, να προσεγγίζεται ερμηνευτικά υπό το φως των προβλέψεων της ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ωστόσο, τούτο δεν σημαίνει ότι ο προσδιορισμός του περιεχομένου των εν λόγω αόριστων νομικών εννοιών εξαντλείται στα κριτήρια που προβλέπονται στα σχετικά νομοθετήματα, αλλά δύναται να λαμβάνει χώρα κατά τρόπο αυτοτελή (ΕλΣυν Ολ. 380/2022) επί τη βάσει και άλλων, ανάλογα με την εκάστοτε υπό κρίση υπόθεση, κριτηρίων. Τούτο δε, με γνώμονα τη διασφάλιση της πρακτικής αποτελεσματικότητας των υπηρετούμενων από το άρθρο 98 παρ. 1 περ. β΄ του Συντάγματος σκοπών της διασφάλισης των αρχών της διαφάνειας, υπό όρους υγιούς ανταγωνισμού και ίσης μεταχειρίσεως των οικονομικών φορέων.

17. Το Δικαστήριο κρίνει ότι, ενόψει των σκοπών που θεραπεύονται από τις διατάξεις των άρθρων 98 παρ. 1β (σκέψη 13) και 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020 (σκέψεις 15 και 16), ως «δημόσια επιχείρηση ή οργανισμός» νοείται και το νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί δυνάμει πράξεως δημόσιας αρχής η μονοπωλιακής φύσεως διαχείριση δημόσιου πόρου προς τον σκοπό παροχής υπηρεσίας δημοσίου συμφέροντος, εφόσον το νομικό

αυτό πρόσωπο τελεί υπό την πλήρη εποπτεία δημόσιας αρχής και επιπλέον κατέχει εξαιρετικές εκ του νόμου εξουσίες στις σχέσεις του με τους ιδιώτες (ΔΕΕ αποφ. της 10^{ης}.10.2017, C-413/15, Farrel, σκ. 25, της 12^{ης}.12.2013, C-425/12, Portgás – Sociedade de Produção e Distribuição de Gás SA, σκ. 24 και εκεί παραπεμπόμενη περαιτέρω νομολογία).

18. Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη του όσα ειδικότερα εκτίθενται στο Παράρτημα της παρούσας (βλ. ιδίως παραγράφους 7,9 και 14 έως 17 του Παραρτήματος), διαπιστώνει τα ακόλουθα : (α) Η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ: έχει συσταθεί και εξακολουθεί να λειτουργεί, υπό ένα σαφώς οριοθετημένο νομοθετικό (βλ. ν. 4001/2011, Α' 179, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4819/2021) και λοιπό κανονιστικό πλαίσιο [βλ. ιδίως Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ (395/2016 απόφαση ΡΑΕ, Β' 78/20.1.2017) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και άδεια διαχείρισης ΕΔΔΗΕ (83/2014 απόφαση ΡΑΕ)], έχουσα την πλήρη ευθύνη της διαχείρισης, εκμετάλλευσης και ανάπτυξης του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ηπειρωτικής χώρας, καθώς και των μη διασυνδεδεμένων νήσων (εξαιρουμένης της νήσου Κρήτης και του δικτύου οπτικών ινών) με σκοπό τη διασφάλιση της ασφαλούς και αξιόπιστης διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, παρέχουσα υπηρεσίες κοινής ωφέλειας απολύτως ζωτικής σημασίας για το κοινωνικό σύνολο (βλ. παρ. 7, 9 και 14 Παραρτήματος - άρθρα 1, 122 και 127 ν. 4001/2011). (β) Για την επιτέλεση του ως άνω εκ του νόμου ανατεθέντος σε αυτήν καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ απολαύει προνομίων δημόσιας εξουσίας, γεγονός που σαφώς τη διαφοροποιεί σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ιδιωτική επιχείρηση λειτουργούσα υπό συνθήκες ελεύθερης αγοράς (βλ. παρ. 14 Παραρτήματος - άρθρο 123 Α παρ. 8 ν. 4001/2011). (γ) Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας απόσχισης από τη ΔΕΗ ΑΕ και εισφοράς στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ του κλάδου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο είναι μοναδικό στην επικράτεια, η εταιρεία αυτή, εκτός από τη διαχείριση, έχει και την αποκλειστική κυριότητα του δικτύου αυτού, ήτοι μίας υποδομής που έχει δημιουργηθεί με δημόσιους πόρους (βλ. παρ. 14 και 15 Παραρτήματος - άρθρα 122 και 123 Α ν. 4001/2011). (δ) Το κατεχόμενο και διαχειριζόμενο από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ δίκτυο αποτελεί ως εκ του αντικειμένου του μονοπώλιο, και άρα η εταιρεία αυτή ασκεί δραστηριότητα σε τομέα όπου δεν υφίσταται ανταγωνισμός (ΕλΣυν Ολ. 310/2022 σκ. 27).

19. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο χαρακτήρας του δικτύου ως μονοπωλίου δεν αναιρείται, όπως εσφαλμένα προβάλλεται στο από 9.3.2022 υπόμνημα της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, από το γεγονός ότι ήδη προβλέπεται η δυνατότητα ίδρυσης ενεργειακών κοινοτήτων που μπορούν να αναπτύσσουν δραστηριότητα και στον τομέα διαχείρισης δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας [(βλ. άρθρο 1 του ν. 4513/2018, Α' 9, σύμφωνα με το οποίο «Η Ενεργειακή Κοινότητα είναι αστικός συνεταιρισμός

αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (...) και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας (...) την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργειας, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτότητας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, (...)»]. Και τούτο, διότι οι κοινότητες αυτές δραστηριοποιούνται σε νησιωτικούς δήμους και είναι τοπικού μόνον χαρακτήρα (βλ. αιτιολογική έκθεση ν. 4513/2018), μη δυνάμενες εκ των πραγμάτων να υποκαταστήσουν το καθολικής κάλυψης δημόσιο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που διαχειρίζεται η ΔΕΔΔΗΕ.

20. Εξάλλου, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ τελεί υπό την εποπτεία του κράτους, που ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και την ανεξάρτητη διοικητική αρχή «Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας» (ΡΑΕ), δια της οποίας επιδιώκεται η εξυπηρέτηση κρίσιμων πτυχών του δημοσίου συμφέροντος από την ενεργειακή επάρκεια και την προστασία του περιβάλλοντος μέχρι τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και των συμφερόντων των καταναλωτών (βλ. συναφώς αιτιολογική έκθεση ν. 4001/2011). Η εποπτεία δε αυτή, δεν έχει απλώς ρυθμιστικό-συντονιστικό χαρακτήρα, αλλά επεμβαίνει καίρια και δε εκ των προτέρων στη διαχειριστική αυτονομία της εταιρείας (πρβλ. ΔΕΕ αποφ. της 3^{ης}.2.2021, C-155/19 και C-156/19 Federazione Italiana Giuoco Calcio-FIGC, Consorzio Ge.Se.Av.S.c.Arl κατά De Vellis Servizi Globali Srl). Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό (βλ. παρ. 10 παραρτήματος της παρούσας), η ΡΑΕ, πλην άλλων: (i) εγκρίνει τα επιχειρησιακά σχέδια της εταιρείας, τα οποία προδιαγράφουν τις βασικές κατευθύνσεις ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου σύμφωνα και με τον καθοριζόμενο από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό μακροχρόνιο ενεργειακό σχεδιασμό (άρθρα 3, 14 ν.4001/2011, καθώς και άρθρα 109 και 110 του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, όπως και άρθρο 5 της 83/2014 απόφασης της ΡΑΕ για τη χορήγηση άδειας διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ), (ii) καθορίζει με κανονιστική πράξη της τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των τιμολογίων σύνδεσης και χρήσης του δικτύου και εγκρίνει τα τιμολόγια αυτά, μετά τη λήψη υπόψη των αναγκαίων επενδύσεων ανάπτυξης του δικτύου (σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα και σχέδια ανάπτυξης) και των εν γένει δαπανών για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται για την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, ενώ δύναται να ζητεί και την τροποποίησή τους όταν κρίνει αιτιολογημένα ότι δεν διασφαλίζεται η αναλογική και η αμερόληπτη τιμολόγηση της χρήσης του δικτύου διανομής (άρθρα 15 και 140 ν. 4001/2011) και (iii) εγκρίνει και δύναται να τροποποιεί τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου, στον οποίο ορίζονται, πλην άλλων, οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου και στόχοι απόδοσης για τη δραστηριότητα της διανομής, ιδίως

όσον αφορά τις απώλειες, την αξιοπιστία τροφοδότησης, την ποιότητα τάσης και την ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών (βλ. παρ. 9 Παραρτήματος - άρθρο 128 ν. 4001/2011).

21. Με βάση τα δεδομένα που εκτίθενται στις σκέψεις 18 έως 20, το Δικαστήριο κρίνει ότι η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, ανεξαρτήτως τόσο της νομικής της μορφής όσο και του ποσοστού της έμμεσης (μέσω της ΔΕΗ ΑΕ) συμμετοχής του Δημοσίου στο μετοχικό της κεφάλαιο, αποτελεί δημόσια επιχείρηση, κατά την έννοια του άρθρου 324 παρ. 1 του ν.4700/2020 δοθέντος ότι σε αυτήν έχει ανατεθεί δυνάμει πράξεως δημόσιας αρχής η διαχείριση κατά τρόπο μονοπωλιακό δικτύου προϋποθέτοντος κατάληψη δημόσιας κτήσης προς διανομή, χάριν του δημοσίου συμφέροντος της ηλεκτροδότησης, ηλεκτρικής ενέργειας σε ιδιώτες, που υφίστανται την μονοπωλιακή εξουσία της, υπάγεται δε η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ σε ειδικό καθεστώς ελέγχου από τη ΡΑΕ, που δεν περιορίζεται σε απλή εποπτεία αλλά και σε επέμβαση στην επιχειρησιακή της αυτονομία. Συνεπώς, ως δημόσια επιχείρηση υπό την ανωτέρω έννοια υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για τους λόγους αυτούς

Αίρει την αμφιβολία κρίνοντας ότι η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ συνιστά δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020. Και

Αναπέμπει την υπόθεση στο ΣΤ΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 30 Μαρτίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 7 του ν. 4820/2021 (βλ. 18310/01.04.2022 απόφαση Προέδρου ΕλΣυν), την 1^η Απριλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Παράρτημα

1. Με τον ν. 1468/1950 (Α' 169) ιδρύθηκε Οργανισμός υπό την επωνυμία «Δημοσία Επιχειρήσις Ηλεκτρισμού» με σκοπό την κατασκευή και εκμετάλλευση υδροηλεκτρικών και θερμοηλεκτρικών εργοστασίων σε ολόκληρη τη Χώρα, την εγκατάσταση εθνικού δικτύου για τη μεταφορά της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και τη διάθεση αυτής, ενώ ορίσθηκε ότι αποτελεί δημόσια επιχείρηση που ανήκει εξ ολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1). Με το άρθρο 2 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του α.ν. 1672/1951 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του Νόμου 1468/1950 "Περί ιδρύσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού» κ.λ.π.» (Α' 36), ο οποίος με τη σειρά του κυρώθηκε, αφ' ης εκδόθηκε, με το άρθρο πρώτο του ν. 2113/1952 (Α' 126), παραχωρήθηκε στη ΔΕΗ το αποκλειστικό προνόμιο α) της κατασκευής, λειτουργίας και εκμετάλλευσης υδροηλεκτρικών και θερμικών εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εθνικού δικτύου μεταφοράς του ηλεκτρικού ρεύματος συνδέοντος τα ηλεκτροπαραγωγικά αυτά εργοστάσια με τις διάφορες προς εξυπηρέτηση περιοχές και των αναγκαίων γραμμών και δικτύων διανομής του ηλεκτρικού ρεύματος από το εθνικό δίκτυο μέχρι τα κέντρα κατανάλωσης και β) της διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας μέσω πρωτογενών και δευτερογενών δικτύων διανομής και των σχετικών υποσταθμών προς πώληση στους καταναλωτές. Περαιτέρω, στο άρθρο 1 παρ. 2 του β.δ/τος της 28ης.1.1951 «Περί οργανώσεως της διοικήσεως της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού» (Α' 35), που κυρώθηκε από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του α.ν. 1672/1951, ορίσθηκε ότι αντικείμενα της δράσεως της ΔΕΗ είναι α) η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ως και δικτύων μεταφοράς και διάθεσης αυτής ικανών να ανταποκριθούν στις δημόσιες και ιδιωτικές ανάγκες ολόκληρης της χώρας, β) η πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας, με κέρδος που προορίζεται αποκλειστικώς για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτάρκειας της ΔΕΗ, την επέκταση των εργοστασίων και των δικτύων αυτής, καθώς και την ανάπτυξη των εργασιών αυτής, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του ως άνω νομοθετήματος.

2. Στο πλαίσιο άσκησης της ως άνω δραστηριότητάς της παραχωρήθηκε στη ΔΕΗ σειρά προνομίων. Συγκεκριμένα, ο ως άνω ν. 1468/1950 προέβλεψε στο άρθρο 4 ότι «1. Η Δημοσία Επιχειρήσις Ηλεκτρισμού απολαμβάνει ειδικών φορολογικών ατελειών ως και των δικαστικών προνομίων του Δημοσίου (...) 2. Πάσα εκ της κειμένης εκάστοτε νομοθεσίας παρεχομένη εις την διοίκησιν εξουσία προς αναγκαστικήν απολλοτρίωσιν ιδιωτικής ιδιοκτησίας και εμπραγμάτων εν

γένει δικαιωμάτων πάσης φύσεως δύναται να ασκηθή υπέρ της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού, ης οι σκοποί αναγνωρίζονται διά του παρόντος ως δημοσίας ωφελείας και ήτις υποχρεούται εις πληρωμήν των σχετικών αποζημιώσεων. (...)», ενώ το ως άνω β.δ. της 28ης.1.1951 προέβλεπε στο άρθρο 36 παρ. 1 ότι «1. Η Δ.Ε.Η. απολαύει απάντων των δικαστικών προνομίων, ως εάν είναι το δημόσιον» και στο άρθρο 37 ότι «Κατά των υπό της Δ.Ε.Η. εκτελουμένων έργων ή εγκαταστάσεων απαγορεύονται απολύτως τα προσωρινά μέτρα, εις τας περιπτώσεις δε ταύτας, δεν ισχύει, ουδ' εφαρμόζεται η ενώπιον του ειρηνοδίκου εξαιρετική διαδικασία». Περαιτέρω, ο ως άνω α.ν. 1672/1951 προέβλεπε στο άρθρο 12 παρ. 2 ότι «Η Δημοσία Επιχείρησις Ηλεκτρισμού δύναται να χρησιμοποιή δημοσίας, δημοτικές και κοινοτικές οδούς, πεζοδρόμια, πλατείας, σιδηροδρομικές και τροchioδρομικές γραμμάς δια την υπέρ ή υπό ταύτας τοποθέτησιν εναερίων ή υπογείων εγκαταστάσεων, τροφοδοτικών συρμάτων και δικτύων, ως και να ενεργή τας απαιτούμενας εργασίας δια την συντήρησιν και επισκευήν των εγκαταστάσεων τούτων. Η Δημοσία Επιχείρησις Ηλεκτρισμού δύναται επίσης να χρησιμοποιή οδούς και πλατείας δια την κατασκευήν υπ' αυτάς υποσταθμών και άλλων τεχνικών έργων. Δια τας κατά τα ανωτέρω χρησιμοποιήσεις η Δημοσία Επιχείρησις Ηλεκτρισμού εις ουδεμίαν υποχρεούται αποζημίωσιν, υποχρεούται όμως ν' αποκαθιστά άνευ αναβολής εις την προτέραν κατάστασιν οδούς, πλατείας κλπ. διαταραχθείσας παρ' αυτής», στο άρθρο 13 ότι «Ιδιοκτῆται ή κάτοχοι αγροτικών ή αστικών ακινήτων υποχρεούνται να επιτρέπωσι την διάβασιν γραμμών ή καλωδίων της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού και δη εναερίως ή υπογείως, την διέλευσιν υπογείων σηράγγων, την κατασκευήν οχετών, υδατοφραγμάτων, την τοποθέτησιν στηλών, υποστηριγμάτων ή υποστατών, την κατασκευήν άλλων σχετικών τεχνικών έργων, την δενδροτομίαν και εν γένει παν ότι αναγκαιοί δια την κατασκευήν, χρήσιν ή επισκευήν τοιούτων έργων και την αναγκαιούσαν επιστασίαν προς συντήρησιν αυτών. Βλαπτομένης της ιδιοκτησίας καταβάλλεται αποζημίωσις, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως» και στο άρθρο 14 παρ. 1 ότι «Δι' αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δύναται να συνιστώνται δουλείαι υπέρ της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού, κατά τας ισχύουσας διατάξεις, της σχετικής αποζημιώσεως καταβαλλομένης υπό της Δημοσίας Επιχειρήσεως».

3. Το αποκλειστικό δικαίωμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από οποιαδήποτε πηγή, καθώς και της μεταφοράς και διανομής της σε όλη τη χώρα διατηρήθηκε υπέρ της ΔΕΗ με το άρθρο 1 του ν. 1559/1985 (Α' 135), καθώς και την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2244/1994 (Α' 168). Όμως, στη συνέχεια εκδόθηκε η οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (L 27), με την οποία ξεκίνησε το άνοιγμα της εσωτερικής αγοράς

ηλεκτρικής ενέργειας στον ανταγωνισμό. Με την οδηγία αυτή επιβλήθηκαν, μεταξύ άλλων ρυθμίσεων για την οργάνωση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, υποχρεώσεις για ορισμό φορέα διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος και για τήρηση χωριστών λογαριασμών για καθεμία από τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας (αρχή του διαχωρισμού) στην περίπτωση καθετοποιημένων επιχειρήσεων, ήτοι επιχειρήσεων που ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής και μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (όπως η ΔΕΗ). Σε συμμόρφωση με την ως άνω οδηγία εκδόθηκε ο ν. 2773/1999 «Απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας - Ρύθμιση θεμάτων ενεργειακής πολιτικής και λοιπές διατάξεις» (Α' 286). Με τον ως άνω νόμο, δημιουργήθηκαν συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού για την παραγωγή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, οι δραστηριότητες, όμως, της μεταφοράς και της διανομής, χαρακτηριζόμενες σταθερά από τον νομοθέτη ως "δραστηριότητες κοινής ωφελείας" (βλ. άρθρα 4 παρ. 2 του ν. 1468/1950 και 1 του ν. 2773/1999), παρέμειναν μονοπωλιακώς οργανωμένες καθώς η άσκησή τους συνδέεται με την ύπαρξη και λειτουργία υποδομών που αποτελούν «φυσικά μονοπώλια», ενώ θεσπίστηκε και δικαίωμα προσβάσεως των τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής (ΣτΕ 1124/2020). Ειδικότερα, με το άρθρο 41 του νόμου αυτού καταργήθηκε, μεταξύ άλλων, η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2244/1994, ήτοι το αποκλειστικό υπέρ της ΔΕΗ δικαίωμα της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη τη χώρα. Περαιτέρω, με το μεν άρθρο 43 προβλέφθηκε η μετατροπή της ΔΕΗ σε ανώνυμη εταιρία διεπομένη από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, με το δε άρθρο 14 η σύσταση ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «Διαχειριστής Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» (ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ). Σε εφαρμογή δε των τελευταίων αυτών διατάξεων εκδόθηκαν τα π.δ/τα 333/2000 «Μετατροπή της Δημόσιας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) σε Ανώνυμη Εταιρεία και έγκριση του καταστατικού της» (Α' 278) και 328/2000 «Σύσταση και καταστατικό της Ανώνυμης Εταιρείας «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» (Α' 268). Κατά τις διατάξεις του ίδιου ως άνω ν. 2773/1999, το Σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, που περιλαμβάνει τις γραμμές υψηλής τάσης, τις διασυνδέσεις που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια και όλες τις εγκαταστάσεις «που απαιτούνται για την ομαλή, ασφαλή και αδιάλειπτη διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας από έναν σταθμό παραγωγής σε έναν υποσταθμό, από έναν υποσταθμό σε έναν άλλο ή προς ή από οποιαδήποτε διασύνδεση», παρέμεινε στην κυριότητα της ΔΕΗ, ενώ η διαχείρισή του περιήλθε στην ανωτέρω ανώνυμη εταιρία, ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ [βλ. και άρθρο 9 του ν. 2941/2001 (Α' 201) περί επέκτασης των προνομίων της ΔΕΗ και στη ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ]. Παράλληλως, ορίστηκε ότι το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, που είναι το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας,

το οποίο αποτελείται από γραμμές μέσης και χαμηλής τάσης και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο αυτό, επίσης ανήκει κατά κυριότητα στη ΔΕΗ ΑΕ, στην ίδια δε ανετέθη και η διαχείριση του δικτύου.

4. Ακολούθως, στη δεύτερη φάση απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, θεσπίστηκε η οδηγία 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/EK (L 176), στην οποία, μεταξύ άλλων βασικών ρυθμίσεων, περιελήφθησαν κανόνες διασφάλισης της δυνατότητας προσβάσεως στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής και υποχρέωση νομικού και λειτουργικού διαχωρισμού του συστήματος μεταφοράς και διανομής από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος. Η οδηγία αυτή μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με τον ν. 3426/2005 (Α' 309), που επέφερε τροποποιήσεις στον ν. 2773/1999, διασφαλίζοντας, όσον αφορά στη διαχείριση του δικτύου διανομής, κατά τον χρόνο έως τον νομικό διαχωρισμό, τον λειτουργικό διαχωρισμό με τη δημιουργία στο πλαίσιο της ΔΕΗ ΑΕ ανεξάρτητων διευθυντικών δομών διαχείρισης του εν λόγω δικτύου.

5. Με τους προαναφερθέντες νόμους 2773/1999 και 3426/2005, με τους οποίους μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι οδηγίες 96/92/EK και 2003/54/EK, αντιστοίχως, απελευθερώθηκε η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μόνο στους τομείς της παραγωγής και της προμήθειας. Αντιθέτως, οι ανωτέρω οδηγίες δεν προέβλεψαν την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στους τομείς της μεταφοράς και της διανομής, ως προς τους οποίους έθεσαν ως πρωταρχικό στόχο τη διασφάλιση, αφ' ενός μεν, της ανεξαρτησίας των διαχειριστών των δικτύων μεταφοράς και διανομής έναντι των συμφερόντων που συνδέονται με την παραγωγή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, αφ' ετέρου, δε, της διαφανούς, άνευ διακρίσεων μεταξύ των χρηστών και έναντι ευλόγου τιμήματος δυνατότητας προσβάσεως στα δίκτυα αυτά. Έτσι, οι τομείς της μεταφοράς και της διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας παρέμειναν μονοπωλιακώς οργανωμένοι στην Ελλάδα. Ειδικότερα, σχετικά με το Σύστημα μεταφοράς προβλέφθηκε ότι η κυριότητά του ανήκε αποκλειστικώς στη ΔΕΗ ΑΕ, η οποία υπείχε την υποχρέωση να λάβει άδεια αποκλειστικότητας της κυριότητας του Συστήματος αυτού, που κάλυπτε και κάθε μελλοντική επέκτασή του, καθώς και να διατηρεί την τεχνική και λειτουργική του αρτιότητα και να το αναπτύσσει και να το συντηρεί, σύμφωνα με τους όρους της άδειας αποκλειστικότητας και βάσει του προγραμματισμού του διαχειριστή του Συστήματος (άρθρο 12 του ν. 2773/1999, όπως αυτό ίσχυε μετά την τροποποίησή του με τις

παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του ν. 3426/2005), ενώ ως διαχειριστής του ηλεκτρικού αυτού δικτύου ορίστηκε η συσταθισόμενη εταιρεία ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ (άρθρο 14 του ν. 2773/1999). Εξάλλου, σχετικά με το δίκτυο διανομής προβλέφθηκε ότι και αυτό ανήκε στην αποκλειστική κυριότητα της ΔΕΗ (συμπεριλαμβανομένου του δικτύου των μη διασυνδεδεμένων νησιών, στα οποία περιλαμβάνεται και η νήσος Κρήτη), η οποία διέθετε εκ του νόμου άδεια αποκλειστικότητας της κυριότητας του δικτύου, που κάλυπτε και κάθε μελλοντική του επέκταση, και ήταν υποχρεωμένη να το αναπτύσσει και να το συντηρεί, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της και τις οδηγίες του διαχειριστή του δικτύου ή του διαχειριστή μη διασυνδεδεμένων νησιών (άρθρο 21 του ν. 2773/1999, όπως αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 11 του ν. 3426/2005), ενώ τις αρμοδιότητες του διαχειριστή του δικτύου διανομής ασκούσε ομοίως η ΔΕΗ ΑΕ για το σύνολο της χώρας, δεδομένου ότι, αφ' ενός μεν, δεν εφαρμόστηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του ν. 2773/1999 (όπως το άρθρο αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του ν. 3426/2005), σύμφωνα με την οποία, η ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ όφειλε να αναλάβει τις αρμοδιότητες και του διαχειριστή του δικτύου διανομής της χώρας, και, ως εκ τούτου, η ΔΕΗ ΑΕ συνέχισε να ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές βάσει της προσωρινής άδειας διαχείρισης που της είχε χορηγηθεί με την παράγραφο 3 του ως άνω άρθρου 22 του ν. 2773/1999, αφ' ετέρου δε, με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 Α του ν. 2773/1999 η ΔΕΗ ΑΕ είχε ορισθεί ως διαχειριστής του δικτύου διανομής των μη διασυνδεδεμένων νησιών.

6. Οι δραστηριότητες της μεταφοράς και της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας παρέμειναν μη ανταγωνιστικές και μετά τη δημοσίευση του ν. 4001/2011 (Α' 179). Ο νόμος αυτός μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη την εντασσόμενη στην τρίτη ενεργειακή δέσμη οδηγία 2009/72/ΕΚ (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού) και, σε συμμόρφωση με την οδηγία αυτή, περιέλαβε ρυθμίσεις για την ολοκλήρωση του λειτουργικού και νομικού διαχωρισμού των μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από τις λοιπές δραστηριότητες της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης της ΔΕΗ ΑΕ (ΣτΕ Ολ. 1745-6/2016).

7. Το άρθρο 1 του ως άνω ν. 4001/2011 (Α' 179) ορίζει ότι «(...) Οι δραστηριότητες της παραγωγής, της προμήθειας, της αγοράς, της μεταφοράς και της διανομής (...) ηλεκτρικής ενέργειας, (...) ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι δραστηριότητες αυτές είναι κοινής ωφέλειας και τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους». Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ίδιου νόμου, με τίτλο «Ορισμοί», το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) είναι το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ ΑΕ που είναι εγκατεστημένο στην Ελληνική

Επικράτεια, το οποίο αποτελείται από γραμμές μέσης και χαμηλής τάσης και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο αυτό. Το Δίκτυο, εκτός από το δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, συνδέεται στο ΕΣΜΗΕ (Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) μέσω των υποσταθμών υψηλής τάσης και μέσης τάσης (ΥΤ/ΜΤ) (παρ. 3 περ. ιδ). Διαχειριστής Δικτύου Διανομής είναι το νομικό πρόσωπο που ασκεί, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθήκοντα Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (παρ. 1 περ. στ). Τα τιμολόγια Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων: είναι τα τιμολόγια για τη χρέωση των Βασικών Δραστηριοτήτων Φυσικού Αερίου και τα τιμολόγια για τη χρέωση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς και του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (παρ. 1 περ. κγ). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού οι επιχειρήσεις που ασκούν ενεργειακές δραστηριότητες υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να ασκούν τη δραστηριότητα τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή της και τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στις άδειες τους, να τηρούν τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αμεροληψίας και της μη διάκρισης των χρηστών και των πελατών, ιδίως για τις υπηρεσίες που παρέχουν υπό καθεστώς αποκλειστικών δικαιωμάτων (παρ. 3).

8. Ο ανωτέρω νόμος προέβλεπε στο άρθρο 122, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με τον ν. 4819/2021 (Α' 129/23.7.2021), ότι «1. Η κυριότητα του ΕΔΔΗΕ ανήκει αποκλειστικά στη ΔΕΗ ΑΕ. Για το σκοπό αυτόν, με τον παρόντα νόμο, χορηγείται στη ΔΕΗ ΑΕ Άδεια Αποκλειστικότητας της κυριότητας του Δικτύου. Η άδεια αυτή καλύπτει και κάθε μελλοντική επέκταση του ΕΔΔΗΕ. 2. Οι όροι και περιορισμοί της άδειας της παραγράφου 1 καθορίζονται με απόφαση της ΡΑΕ. (...) 3. Η ΔΕΗ ΑΕ, ως κύριος του ΕΔΔΗΕ, υποχρεούται ιδίως να διασφαλίζει τη διάθεση των οικονομικών και κάθε άλλης φύσης πόρων που απαιτούνται από την πλευρά της υπό την παραπάνω ιδιότητα, όπως αυτοί καθορίζονται ειδικότερα με την απόφαση της παραγράφου 2, για την απρόσκοπτη υλοποίηση της ανάπτυξης του Δικτύου σύμφωνα με τον προγραμματισμό που εκπονεί ο Διαχειριστής του Δικτύου» και στο άρθρο 123 ότι «1. Εντός οκτώ (8) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου η ΔΕΗ ΑΕ υποχρεούται να προβεί στο νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό της δραστηριότητας της διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ από τις λοιπές δραστηριότητες της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησής της, με την εισφορά του Κλάδου Διανομής στη θυγατρική της εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ) (...) 2. (...) Για τους σκοπούς του παρόντος ως Κλάδος Διανομής νοείται η ομώνυμη αυτόνομη οργανωμένη λειτουργική μονάδα Γενική Διεύθυνση Διανομής της ΔΕΗ ΑΕ μαζί με τη Διεύθυνση Διαχείρισης Νησιών της ΔΕΗ

ΑΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων της ΔΕΗ ΑΕ και των συναφών με αυτά απαιτήσεων και υποχρεώσεων, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ως άνω Μονάδων, με εξαίρεση τα ακίνητα και τα πάγια στοιχεία του Δικτύου Διανομής και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. 3. Η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ υποκαθίσταται, ανεξαρτήτως του χρόνου γενέσεώς τους, σε όλα εν γένει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις έννομες σχέσεις της ΔΕΗ ΑΕ που αφορούν τον εισφερόμενο κλάδο (...) 5. Κάθε μορφής διοικητικές άδειες, εγκρίσεις και παραχωρήσεις που έχουν χορηγηθεί στη ΔΕΗ ΑΕ, σχετικά με τον εισφερόμενο Κλάδο Διανομής, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (...) 8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 1468/1950 (Α' 169), της παραγράφου 1 του άρθρου 36 και του άρθρου 37 του β.δ. της 28ης Ιανουαρίου 1951 (Α' 35), των άρθρων 12, 13 και 14 του α.ν. 1672/1951 (Α' 36) και των άρθρων του ν. 4483/1965 (Α' 118), όπως ισχύουν, καθώς και τα υφιστάμενα κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού φορολογικά, δικονομικά ή άλλα προνόμια ή δικαιώματα απαλλοτριώσεως ακινήτων, συστάσεως δουλειών, χρήσεως οδών, πλατειών, πεζοδρομίων, διέλευσης γραμμών ή καλωδίων ή διανοίξεως υπόγειων σηράγγων ή εκτελέσεως υπέργειων ή υπόγειων εργασιών, τοποθέτησης στύλων, εγκατάστασης υποσταθμών, που είναι αναγκαίες για την κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, εκμετάλλευση, ανάπτυξη και διατήρηση της λειτουργικής και τεχνικής αρτιότητας του ΕΔΔΗΕ και εν γένει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και παροχή υπηρεσιών ή άσκηση δραστηριοτήτων κοινής ωφέλειας παραμένουν σε ισχύ και εφαρμόζονται αναλόγως και υπέρ της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ».

9. Σύμφωνα με τον ίδιο ως άνω νόμο, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ υποχρεούται να διασφαλίζει τους αναγκαίους ανθρώπινους, τεχνικούς, υλικούς και οικονομικούς πόρους για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του ΕΔΔΗΕ και γενικότερα για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της και την προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων της (άρθρο 124 παρ. 5). Επιπλέον, είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και τη συντήρηση, υπό οικονομικούς όρους, του ΕΔΔΗΕ, ώστε να διασφαλίζεται η αξιόπιστη, αποδοτική και ασφαλής λειτουργία του, λαμβάνοντας υπόψη τη μακροπρόθεσμη ικανότητα του ΕΔΔΗΕ να ανταποκρίνεται σε εύλογη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον και την ενεργειακή αποδοτικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζεται ότι θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τη διασφάλιση, κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή, άμεσο και αμερόληπτο τρόπο, της πρόσβασης των χρηστών στο ΕΔΔΗΕ (άρθρο 127). Η διαχείριση του ΕΔΔΗΕ διενεργείται σύμφωνα με την άδεια διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, η οποία χορηγείται από τη ΡΑΕ (άρθρο 126) και τις διατάξεις του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, ο οποίος καταρτίζεται από τη ΔΕΔΔΗΕ, που υποβάλλει σχετική γνώμη (απλή βλ. συναφώς αιτιολογική έκθεση ν. 4001/2011) στη ΡΑΕ, η οποία, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης και αφού

προβεί σε τυχόν τροποποιήσεις και προσθήκες, εκδίδει με απόφασή της το τελικό του κείμενο, το οποίο δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κώδικας τροποποιείται, είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ή τρίτων προσώπων που έχουν έννομο συμφέρον (άρθρο 128 παρ. 1). Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου καθορίζονται ζητήματα σχετικά, πλην άλλων, α) με τις τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του ΕΔΔΗΕ και τους στόχους απόδοσης για τη δραστηριότητα της Διανομής, ιδίως όσον αφορά τις απώλειες, την αξιοπιστία τροφοδότησης, την ποιότητα τάσης και την ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών, β) με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα τιμολόγια, σύμφωνα με τα οποία η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο ΕΔΔΗΕ, στους κατόχους άδειας παραγωγής ή τους παραγωγούς που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης αυτής, στους προμηθευτές και στους πελάτες, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των δικαιουμένων στο ΕΔΔΗΕ κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του ΕΔΔΗΕ, γ) με τον καθορισμό των χρεώσεων σύνδεσης με το ΕΔΔΗΕ και χρήσης αυτού και τον τρόπο και τα κριτήρια υπολογισμού των χρεώσεων αυτών, λαμβανομένων υπόψη της απόδοσης της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και του Σχεδίου Ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ (άρθρο 128 παρ. 2). Με απόφαση της ΡΑΕ μετά από εισήγηση της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ θεσπίζονται τα εγχειρίδια εφαρμογής του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, η έκδοση των οποίων προβλέπεται στον εν λόγω Κώδικα (άρθρο 128 παρ. 3), περαιτέρω δε, ρυθμίσεις, υπολογισμοί και ειδικές εγκρίσεις, που απαιτούνται για την εφαρμογή του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, αποφασίζονται από τη ΡΑΕ μετά από γνώμη της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (άρθρο 128 παρ. 4). Εξάλλου, στην αρμοδιότητα της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ανήκει και η διαχείριση των ηλεκτρικών συστημάτων των μη διασυνδεδεμένων νησιών, που περιλαμβάνει τη διαχείριση της παραγωγής και τη λειτουργία της αγοράς και των συστημάτων των νησιών αυτών, ενώ για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ υποχρεούται να λάβει από τη ΡΑΕ άδεια διαχείρισης ηλεκτρικών συστημάτων των μη διασυνδεδεμένων νησιών (βλ. άρθρο 129, καθώς και άρθρο 130 περί πρόβλεψης σχετικού Κώδικα Διαχείρισης).

10. Στον ν. 4001/2011 περιλαμβάνονται και ρυθμίσεις σχετικά με τη διενεργούμενη επί των ενεργειακών δραστηριοτήτων κρατική εποπτεία, η οποία ασκείται από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τη ΡΑΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας. Ο μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός διαμορφώνεται σε δεκαετή κυλιόμενη βάση με απόφαση του ως άνω Υπουργού και λαμβάνει υπόψη του τα υπάρχοντα και πιθανολογούμενα ενεργειακά αποθέματα σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης

των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, τις τάσεις της διεθνούς αγοράς ενέργειας και αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας, στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της ενεργειακής πενίας (άρθρο 3 παρ. 1). Ειδικότερα, ο έλεγχος, η ρύθμιση και η εποπτεία της αγοράς ενέργειας, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ασκούνται από τη ΡΑΕ, η οποία συστάθηκε με τον ν. 2773/1999 και αποτελεί την εθνική ρυθμιστική αρχή σε θέματα ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 4). Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕ: Α) Παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, το επίπεδο της προβλεπόμενης μελλοντικής ζήτησης, το προβλεπόμενο πρόσθετο δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, που βρίσκεται υπό προγραμματισμό ή υπό κατασκευή, την ποιότητα και το επίπεδο συντήρησης και αξιοπιστίας των συστημάτων μεταφοράς και των δικτύων διανομής και την εφαρμογή μέτρων για την κάλυψη της αιχμής ζήτησης (άρθρο 12). Β) Αποφασίζει για τη χορήγηση, την τροποποίηση και την ανάκληση των αδειών για την άσκηση ενεργειακών δραστηριοτήτων και προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια προκειμένου αυτές να είναι σύμφωνες με τις προβλέψεις του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού, καθώς και με τυχόν περιορισμούς που περιλαμβάνονται σε αυτόν ή σε δεσμευτικό κείμενο που υποβάλλεται από την Ελληνική Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή σε Διεθνείς Οργανισμούς, ελέγχει τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων που παρέχονται με τις άδειες αυτές, καθώς και την τήρηση των υποχρεώσεων των κατόχων αδειών (άρθρο 13). Γ) Αποφασίζει σχετικά με τροποποιήσεις των προγραμμάτων ανάπτυξης των υποδομών, παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή τους. Στο πλαίσιο δε αυτό δύναται να θέτει προθεσμίες στον διαχειριστή του δικτύου διανομής για την πραγματοποίηση των συνδέσεων χρηστών, την υλοποίηση επισκευών και την παροχή υπηρεσιών στους χρήστες του δικτύου, καθώς και ποινικές ρήτρες που καταπίπτουν υπέρ των χρηστών σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών (άρθρο 14). Δ) Αποφασίζει, με διαφανή κριτήρια, τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των τιμολογίων μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων, στις οποίες συγκαταλέγεται και αυτή της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. άρθρο 2 παρ. 1 κγ), κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 140 του ν. 4001/2011 και δη κατά τρόπο, ώστε τα τιμολόγια αυτά να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ δύναται, με ειδικά αιτιολογημένη γνώμη, να ζητεί από τους αρμόδιους διαχειριστές να τροποποιήσουν τα ως άνω τιμολόγια, εφόσον κρίνει ότι δεν διασφαλίζεται η αναλογική και η αμερόληπτη τιμολόγηση της χρήσης του δικτύου διανομής (άρθρο 15). Συναφώς, στο προαναφερόμενο άρθρο 140 του ν. 4011/2011, προβλέπεται ότι τα τιμολόγια δεν ισχύουν αν δεν εγκριθούν προηγουμένως από τη ΡΑΕ (παρ.1), η δε μεθοδολογία

τιμολόγησης καταρτίζεται με τρόπο που επιτρέπει την πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων στο ΕΔΔΗΕ, ώστε να διασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η παροχή υπηρεσιών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (παρ. 2). Περαιτέρω, η ΡΑΕ εγκρίνει, ένα (1) μήνα πριν από την έναρξη ισχύος τους, μετά από εισήγηση των αρμόδιων διαχειριστών του ΕΣΜΗΕ και του ΕΔΔΗΕ, τα τιμολόγια σύνδεσης και χρήσης των εθνικών δικτύων τα οποία και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της (παρ. 3). Στο πλαίσιο της εν λόγω έγκρισης λαμβάνονται υπόψη, πέραν ενός ευλόγου κέρδους, μεταξύ άλλων, οι δαπάνες για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται για την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, καθώς και κριτήρια ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (παρ. 4). Ε) Δύναται να συλλέγει πάσης φύσεως στοιχεία (ιδίως τεχνικά, οικονομικά, λογιστικά, εμπορικά), προκειμένου να εκπληρώνει αποτελεσματικά τις εκ του νόμου αρμοδιότητές της, όπως και να απαιτεί πληροφορίες από τις επιχειρήσεις που ασκούν ενεργειακές δραστηριότητες σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων τους (άρθρο 27) και ΣΤ) Επιβάλλει κυρώσεις, μεταξύ άλλων, στους κυρίους και τους διαχειριστές των συστημάτων και των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον διαπιστώνει παραβίαση του νόμου και των πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του ή τους όρους των αδειών που τους έχουν χορηγηθεί, και δη πρόστιμα ύψους έως 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους, αναλόγως της βαρύτητας και της συχνότητας της παράβασης (άρθρο 36).

11. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις έχουν εκδοθεί από τη ΡΑΕ οι κάτωθι πράξεις: Α) Η υπ' αριθμ. 82/2014 απόφαση περί χορήγησης στη ΔΕΗ ΑΕ άδειας κυριότητας του ΕΔΔΗΕ, η οποία προβλέπει την υποχρέωση του κυρίου του δικτύου (ΔΕΗ ΑΕ) να συνάψει με τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ σύμβαση παραχώρησης της διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, καθώς και συμβάσεις ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ που αφορούν στην ανάπτυξη των παγίων του εν λόγω δικτύου. Β) Η 83/2014 απόφαση περί χορήγησης στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ της άδειας διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, με την οποία καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του διαχειριστή έναντι του κυρίου του δικτύου, καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα αναγκαία μέτρα για την άσκηση της δραστηριότητας της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, του λειτουργικού διαχωρισμού και της αμερόληπτης και μη διακριτικής συμπεριφοράς της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ως διαχειριστή του δικτύου. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 αυτής, η ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ οφείλει, μεταξύ άλλων, να καταρτίζει επιχειρησιακά σχέδια, τα οποία προδιαγράφουν τις βασικές κατευθύνσεις ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης του ΕΔΔΗΕ, τα οποία υποβάλλονται στη ΡΑΕ και εγκρίνονται από αυτήν. Γ) Η 3/2015 απόφαση, με την οποία εγκρίθηκαν οι όροι των συμβάσεων ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ που υπέβαλαν από κοινού ο κύριος και ο διαχειριστής του δικτύου.

Δ) Η 373/2015 απόφαση, με την οποία εγκρίθηκε η σύμβαση παραχώρησης της διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, που υπέβαλαν από κοινού ο κύριος και ο διαχειριστής του δικτύου. Ε) Ο Κώδικας Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ (βλ. 395/2016 απόφαση ΡΑΕ, Β' 78/20.1.2017), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

12. Ως προς τη ΔΕΗ ΑΕ, με την παράγραφο 4α του άρθρου 1 της ΠΝΠ 7/7.9.2012 (Α' 175), κυρωθείσης με το άρθρο δεύτερο του ν. 4092/2012 (Α' 220), καταργήθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 43 του ν. 2773/1999, η οποία όριζε ότι η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της εταιρείας δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 51% των μετά ψήφου μετοχών της εταιρείας μετά την κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Στη συνέχεια δε, κατ' εφαρμογή της 206/25.4.2012 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Β' 1363), το ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ κατέστη πληρεξούσιος του Δημοσίου με δικαίωμα να ασκεί κατά την απόλυτη κρίση του, με τον προσφορότερο τρόπο και χωρίς να λαμβάνει οδηγίες από το μοναδικό μέτοχό του (Ελληνικό Δημόσιο) τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στο 17% του υφιστάμενου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, ενώ κατ' εφαρμογή της 249/8.4.2014 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Β' 864) μεταβιβάστηκε, τελικά, από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ το 17% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της ΔΕΗ ΑΕ (βλ. ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 1924/2016). Ακολούθως, με το άρθρο 188 παρ. 6 του ν. 4389/2016 (Α' 94) προβλέφθηκε ότι η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ μεταβιβάζεται από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΕΕΣΥΠ ΑΕ, η οποία συστάθηκε με τον ανωτέρω νόμο για την εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος (άρθρα 184 και 185), με μοναδικό μέτοχο το Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 187). Το Διοικητικό της Συμβούλιο διορίζεται από το Εποπτικό Συμβούλιο αυτής, την ανάδειξη των μελών του οποίου διενεργεί το Ελληνικό Δημόσιο με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, που αποτελούν όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 191 και 192). Στην ΕΕΣΥΠ ΑΕ μεταβιβάστηκε, επίσης, και το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ ΑΕ, το οποίο κατείχε το Δημόσιο, σε εκτέλεση των διατάξεων του άρθρου 380 του ν. 4512/2018 (Α' 5). Κατά συνέπεια, η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατείχε άμεσα το 34,123% των μετοχών της ΔΕΗ ΑΕ και έμμεσα, μέσω του ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ, το 17%, αυτών.

13. Περαιτέρω, στις 29.10.2021, η ΔΕΗ ΑΕ ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ενέκρινε, κατόπιν εξουσιοδότησης που του παρασχέθηκε, δυνάμει της από 19.10.2021 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, την αύξηση του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας κατά ποσό που δεν θα είναι κατώτερο

των 322.400.000 ευρώ ούτε υψηλότερο των 372.000.000 ευρώ, με καταβολή μετρητών και την έκδοση νέων κοινών, ονομαστικών, με δικαίωμα ψήφου άυλων μετοχών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 β' του ν. 4548/2018, καθώς και ότι οι νέες μετοχές θα διατεθούν στην Ελλάδα σε ιδιώτες και ειδικούς επενδυτές, μέσω δημόσιας προσφοράς, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1129, τον ν. 4706/2020 και τις οικείες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και εκτός Ελλάδας σε ειδικούς θεσμικούς και άλλους επιλέξιμους επενδυτές, μέσω διαδικασίας διεθνούς βιβλίου προσφορών με ιδιωτική τοποθέτηση (book building). Στις 4.11.2021 η ΔΕΗ ΑΕ ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε επιτυχώς η συνδυασμένη προσφορά των 150.000.000 νέων κοινών ονομαστικών μετά ψήφου άυλων μετοχών ονομαστικής αξίας 2,48 ευρώ η κάθε μία. Η καταβολή του κεφαλαίου πιστοποιήθηκε στις 12.11.2021 και η έναρξη της διαπραγμάτευσης των νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών πραγματοποιήθηκε στις 16.11.2021. Όπως δε προκύπτει από την 3808/16.11.2021 βεβαίωση του Κεντρικού Αποθετηρίου Τίτλων το ποσοστό του κατεχόμενου από την ΕΕΣΥΠ μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ ΑΕ διαμορφώνεται πλέον σε 23,798% και το ποσοστό του ΤΑΙΠΕΔ σε 10,325%. Επομένως, το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου που ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από το Δημόσιο μειώθηκε από 51,12% σε 34,12% με αποτέλεσμα το Ελληνικό Δημόσιο να μην ελέγχει πλέον την απόλυτη πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ ΑΕ (βλ. και την από 12.11.2021 Ανακοίνωση της εταιρείας).

14. Με το άρθρο 129 του ν. 4819/2021 (Α' 129/23.7.2021) εισήχθησαν ρυθμίσεις σχετικά με τη δυνατότητα της ΔΕΗ ΑΕ να προβεί σε εταιρικό μετασχηματισμό με απόσχιση του κλάδου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και εισφοράς του στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ. Όπως αναφέρεται στην οικεία αιτιολογική έκθεση, οι εν λόγω ρυθμίσεις αποσκοπούν στον αποτελεσματικότερο εταιρικό μετασχηματισμό της ΔΕΗ ΑΕ, ο οποίος θα καταστεί αναγκαίος σε περίπτωση θετικής έκβασης του διαγωνισμού για την πώληση του 49% της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (βλ. κατωτέρω σκέψη 16). Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 122 του ν. 4001/2011 ως εξής: «Η κυριότητα του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. ανήκει αποκλειστικά στη Δ.Ε.Η. Α.Ε. ή, σε περίπτωση απόσχισης του σχετικού Κλάδου Δικτύου Διανομής, στη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.. Εξαιρούνται το Δίκτυο Υψηλής Τάσης της Κρήτης περιλαμβανομένων των σχετικών παγίων και στοιχείων, καθώς και το υφιστάμενο δίκτυο οπτικών ινών και τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού, το δικαίωμα εγκατάστασης οπτικών ινών ή άλλων στοιχείων δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών επί του Ε.Δ.Δ.Η.Ε., καθώς και οι υποχρεώσεις και δικαιώματα που απορρέουν από τον ν. 4463/2017 (Α' 42), όπου η Δ.Ε.Η. Α.Ε. παραμένει ο Φορέας Εκμετάλλευσης Δικτύου και υπόχρεος παροχής δικαιωμάτων πρόσβασης και διέλευσης στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε. σε τρίτους,

όπως ειδικότερα ορίζεται στον ως άνω νόμο. Για τον σκοπό αυτόν, με τον παρόντα νόμο, χορηγείται στη Δ.Ε.Η. Α.Ε., και σε περίπτωση απόσχισης του σχετικού Κλάδου Δικτύου Διανομής στη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε., άδεια αποκλειστικότητας της κυριότητας του Δικτύου. Η άδεια αυτή καλύπτει και κάθε μελλοντική επέκταση του Ε.Δ.Δ.Η.Ε.». Παράλληλα, με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού προστέθηκε στον ν. 4001/2011 άρθρο 123Α, το οποίο ορίζει ότι «1. Η Δ.Ε.Η. Α.Ε. δύναται να προβεί σε απόσχιση του κλάδου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής «Κλάδος Δικτύου Διανομής») με εισφορά του στη θυγατρική της εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.). Στο πλαίσιο της απόσχισης, η Δ.Ε.Η. Α.Ε. αποτελεί τη διασπώμενη εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 57 του ν. 4601/2019 (Α' 44) και η Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε., την επωφελούμενη εταιρεία. 2. Ως Κλάδος Δικτύου Διανομής νοείται το σύνολο των δραστηριοτήτων της αυτόνομης εκμετάλλευσης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) της Δ.Ε.Η. Α.Ε. στις οποίες περιλαμβάνονται η κυριότητα του Ε.Δ.Δ.Η.Ε., συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού του Κλάδου Δικτύου Διανομής και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νήσων, των συναφών υποχρεώσεων και λοιπών στοιχείων παθητικού, καθώς και οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα περιληφθεί στο σχέδιο διάσπασης και στη λογιστική κατάσταση του Κλάδου Δικτύου Διανομής, με εξαίρεση το Δίκτυο Υψηλής Τάσης της Κρήτης, περιλαμβανομένων των σχετικών παγίων και στοιχείων. Δεν ανήκει στον Κλάδο Δικτύου Διανομής το υφιστάμενο δίκτυο οπτικών ινών(...) 4. Η απόσχιση του Κλάδου Δικτύου Διανομής που εισφέρεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ. 1 και 2, στη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε. δύναται να πραγματοποιείται με τη διαδικασία και τους όρους που περιέχονται στο ν.δ. 1297/1972, με τις ακόλουθες παρεκκλίσεις: (α) (...) (δ) Η μεταφορά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, περιλαμβανομένης της μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητα και άλλα κινητά, συντελείται αυτοδικαίως, με μόνη την καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.Μ.Η.) της σύμβασης διάσπασης και ανεξάρτητα από τον χρόνο μεταγραφής. Η μεταβίβαση αυτή λαμβάνει χώρα με καθολική διαδοχή (...) 6. Κάθε μορφής διοικητικές άδειες, εγκρίσεις και παραχωρήσεις που έχουν χορηγηθεί στη Δ.Ε.Η. Α.Ε., σχετικά με τον εισφερόμενο Κλάδο Δικτύου Διανομής, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε., περιλαμβανομένης ενδεικτικά της άδειας αποκλειστικότητας κυριότητας του Δικτύου σε σχέση με τον Κλάδο Δικτύου Διανομής, όπως ορίζεται στην παρ. 2. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η ΡΑΕ αμελλητί μετά την ολοκλήρωση της απόσχισης τροποποιεί την υφιστάμενη άδεια αποκλειστικότητας της κυριότητας Ε.Δ.Δ.Η.Ε. της Δ.Ε.Η. Α.Ε., ώστε να αποτυπώνεται ότι κατέχουν: α) η Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε. άδεια αποκλειστικότητας κυριότητας Ε.Δ.Δ.Η.Ε. σε σχέση με τον Κλάδο Δικτύου Διανομής, όπως ορίζεται στην παρ. 2 και β) η Δ.Ε.Η. Α.Ε. άδεια

αποκλειστικότητας κυριότητας Ε.Δ.Δ.Η.Ε. σε σχέση με τα εξαιρούμενα στοιχεία του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2. (...) 8. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 1468/1950 (Α' 169), η παρ. 1 του άρθρου 36 και του άρθρου 37 του β.δ. της 28ης Ιανουαρίου 1951 (Α' 35), τα άρθρα 12, 13 και 14 του α.ν. 1672/1951 (Α' 36), ο ν. 4483/1965 (Α' 118), καθώς και τα υφιστάμενα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος φορολογικά, δικονομικά ή άλλα προνόμια ή δικαιώματα απαλλοτριώσεως ακινήτων, συστάσεως δουλειών, χρήσεως οδών, πλατειών, πεζοδρομίων, διέλευσης γραμμών ή καλωδίων ή διανοίξεως υπόγειων σηράγγων ή εκτελέσεως υπέργειων ή υπόγειων εργασιών, τοποθέτησης στύλων, εγκατάστασης υποσταθμών, που είναι αναγκαίες για την κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, εκμετάλλευση, ανάπτυξη και διατήρηση της λειτουργικής και τεχνικής αρτιότητας του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση δραστηριοτήτων κοινής ωφέλειας παραμένουν σε ισχύ και εφαρμόζονται αναλόγως και υπέρ της Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.». Εξάλλου, με την παράγραφο 2 του άρθρου 128 του ως άνω νόμου προστέθηκε περίπτωση ή στην παράγραφο 2 του άρθρου 128 του ν. 4001/2011 με συνέπεια να προβλέπεται πλέον ότι στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ (βλ. παρ. 9 παραρτήματος της παρούσας) ρυθμίζονται και θέματα σχετικά με τις διαδικασίες και τους όρους ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ, λαμβανομένων υπόψη ιδίως της εξέλιξης της ζήτησης, των αναγκών σύνδεσης νέων χρηστών, των αναγκών βελτίωσης της αποδοτικότητας, της ασφάλειας λειτουργίας και της ποιότητας υπηρεσιών του ΕΔΔΗΕ, της εφαρμογής νέων τεχνολογιών και ενιαίων, κατά το δυνατόν, προδιαγραφών και της προστασίας του περιβάλλοντος. Αναφέρεται δε, ότι οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ σε χρονικό ορίζοντα από τρία (3) έως επτά (7) έτη καθορίζονται με το Σχέδιο Ανάπτυξης του Δικτύου, το οποίο καταρτίζεται από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και εγκρίνεται με απόφαση της ΡΑΕ. Επιπλέον, με την παράγραφο 3 του ως άνω άρθρου 128 του ν. 4819/2021 τροποποιήθηκε η παράγραφος 4 του άρθρου 140 του ν. 4001/2011 και κατά την έγκριση των τιμολογίων σύνδεσης και χρήσης του ΕΔΔΗΕ λαμβάνονται πλέον υπόψη και οι αναγκαίες επενδύσεις ανάπτυξης του δικτύου, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα και σχέδια ανάπτυξης.

15. Στο πλαίσιο αυτό, όπως προκύπτει από το ΔΠΛΤ/7487/22.12.2021 έγγραφο της Διευθύντριας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και τα συνυποβληθέντα στοιχεία, η προβλεπόμενη στις ανωτέρω διατάξεις διαδικασία απόσχισης του κλάδου δικτύου διανομής εκκίνησε με τις 63/15.6.2021 και 1822/18.6.2021 αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων της ΔΕΗ ΑΕ και της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, αντίστοιχα, ενώ με τις 74/29.6.2021 και 1957/29.6.2021 αποφάσεις των ίδιων ως άνω Διοικητικών Συμβουλίων εγκρίθηκε το σχέδιο σύμβασης διάσπασης μετά της λογιστικής κατάστασης μετασηματισμού και της έκθεσης αποτίμησης

της εύλογης αξίας του κλάδου δικτύου διανομής. Στη συνέχεια δε, το ίδιο σχέδιο διάσπασης και οι συνέπειες αυτού εγκρίθηκαν με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των δύο εταιρειών, ενώ υπεγράφη η 42352/29.11.2021 συμβολαιογραφική πράξη της σύμβασης διάσπασης, η οποία μετά τη δημοσίευσή της στο ΓΕΜΗ στις 30.11.2021 επέφερε τις νομικές συνέπειες που περιγράφονται στο προαναφερόμενο άρθρο 123Α του ν. 4001/2011. Σύμφωνα με την εν λόγω συμβολαιογραφική πράξη, λόγω της απόσχισης του κλάδου από τη διασπώμενη (ΔΕΗ ΑΕ) και της εισφοράς του στην επωφελούμενη (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ), και σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία της λογιστικής κατάστασης μετασχηματισμού και της έκθεσης αποτίμησης, το μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης εταιρείας θα αυξηθεί κατά το ποσό των 953.662.960,00 ευρώ με την έκδοση 95.366.296 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας 10 ευρώ η καθεμία, το σύνολο των οποίων θα λάβει η διασπώμενη κατά την ημέρα διάσπασης. Με την 2538559ΑΠ/30.11.2021 απόφαση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή εγκρίθηκε η απόσχιση του κλάδου της διασπώμενης ΔΕΗ ΑΕ με απορρόφηση του κλάδου αυτού από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, καθώς και η αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της επωφελούμενης εταιρείας (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ).

16. Σύμφωνα με τη δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα της ΔΕΗ ΑΕ έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τους μετόχους της επιχείρησης, η εν λόγω διάσπαση με απόσχιση κλάδου έγινε στο πλαίσιο του διεθνούς διαγωνισμού που είχε προκηρυχθεί για τη διάθεση σε ενδιαφερόμενο επενδυτή του 49% της συμμετοχής της ΔΕΗ ΑΕ στη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΗ ΑΕ ενέκρινε, με την 135/15.12.2020 απόφασή του, την εκκίνηση διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση του 49% των κατεχόμενων από τη ΔΕΗ ΑΕ μετοχών της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, ενώ με την 2411/5.8.2021 απόφαση του ίδιου οργάνου εγκρίθηκαν τα βασικά σημεία της Συμφωνίας Μετόχων (Shareholders Agreement), τα οποία επικυρώθηκαν με το πρακτικό 61/5.11.2021 της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας. Η διαγωνιστική διαδικασία ολοκληρώθηκε με την ανάδειξη ως προτιμητέου επενδυτή του οικονομικού φορέα Spear WTE Investments Sarl (μέλους του Macquarie Infrastructure and Real Assets Group) και την υπογραφή της από 1.10.2021 Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ του προτιμητέου επενδυτή και της ΔΕΗ ΑΕ. Σημειώνεται ότι η μεταβίβαση των μετοχών, η οποία εγκρίθηκε με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της ΔΕΗ ΑΕ (βλ. 2538559/30.11.2021 ανακοίνωση ΓΕΜΗ με το επισυναπτόμενο σε αυτήν Πρακτικό 79/19.10.2021 της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της ΔΕΗ ΑΕ), όπως αναφέρεται στο από 9.3.2022 υπόμνημα της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ και προκύπτει από δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα της εταιρείας ανακοίνωση, ολοκληρώθηκε στις 28.2.2022. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της ως άνω Συμφωνίας Μετόχων ο νέος

Επενδυτής θα ορίζει τα 4 από τα 11 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ένα μέλος στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Επικεφαλής Οικονομικών Υπηρεσιών (Chief Financial Officer – CFO) και θα διαθέτει δικαιώματα αρνησικυρίας σε σειρά αποφάσεων, που δεν αφορούν σημαντικά τη λειτουργία της εταιρείας ούτε εμποδίζουν τη ΔΕΗ ΑΕ να την ελέγχει (ενδεικτικώς περιλαμβάνονται περιπτώσεις, όπως αλλαγές καταστατικού, αλλαγή επωνυμίας, αίτηση για εισαγωγή της εταιρείας στο Χρηματιστήριο, αλλαγή φορολογικής κατοικίας, αλλαγές στην πολιτική μερισμάτων, συμβιβαστική επίλυση σημαντικών επιδικιών, πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων ή πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων, ανάληψη σημαντικών χρεών και δημιουργία βαρών), ενώ απαιτείται η συμφωνία και των δύο μετόχων για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ.

17. Με βάση τα ανωτέρω: (α) το μετοχικό κεφάλαιο της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ανήκει σε ποσοστό 51% στη ΔΕΗ ΑΕ, ενώ το υπόλοιπο 49% σε ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος δύναται να διορίζει τα τέσσερα από τα ένδεκα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου και (β) μετά την ολοκλήρωση, στις 30.11.2021, της διαδικασίας απόσχισης του κλάδου δικτύου διανομής, καθώς και του δικτύου μη διασυνδεδεμένων νήσων της ΔΕΗ ΑΕ και της εισφοράς αυτού στη θυγατρική της εταιρεία ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, η τελευταία καθίσταται όχι μόνο διαχειριστής αλλά και αποκλειστική κύριος αυτού, υποκαθιστάμενη αυτοδικαίως ως απορροφώσα εταιρεία στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που τον συνοδεύουν, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού του κλάδου αυτού, όπως και των συναφών υποχρεώσεων και λοιπών στοιχείων του παθητικού του.

18. Τέλος, το τροποποιηθέν, κατόπιν των ανωτέρω, και ήδη ισχύον καταστατικό της ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ ορίζει στο άρθρο 2 ότι «1. Σκοπός της Εταιρείας είναι να ασκεί τις αρμοδιότητες και να εκτελεί τα καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ), όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 3 περ. (ιδ) του ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α΄ 179/22.08.2011). Ειδικότερα, σκοπός της Εταιρείας είναι να διασφαλίζει, υπό οικονομικούς όρους, τους αναγκαίους ανθρώπινους, τεχνικούς, υλικούς και οικονομικούς πόρους για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του ΕΔΔΗΕ, με στόχο την αξιόπιστη, αποδοτική και ασφαλή λειτουργία του, καθώς και τη μακροπρόθεσμη ικανότητά του να ανταποκρίνεται σε εύλογες ανάγκες ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον και την ενεργειακή αποδοτικότητα. Η Εταιρεία διασφαλίζει, κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή, άμεσο και αμερόληπτο τρόπο, την πρόσβαση των χρηστών στο ΕΔΔΗΕ, προκειμένου να ασκούν τις δραστηριότητές τους, σύμφωνα με την Άδεια Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ, που χορηγείται στην Εταιρεία κατά τις διατάξεις του ν. 4001/2011, ιδίως του άρθρου 126 αυτού,

και τον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ κατά το άρθρο 128 του ν. 4001/2011. Η Εταιρεία ασκεί στο πλαίσιο του σκοπού της, τη διαχείριση των ηλεκτρικών συστημάτων των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (...) σύμφωνα με την Άδεια Διαχείρισης ηλεκτρικών συστημάτων των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (ΜΔΝ), που χορηγείται στην Εταιρεία κατά τις διατάξεις του ν.4001/22011 και ιδίως το άρθρο 129 αυτού και τον Κώδικα Διαχείρισης Ηλεκτρικών Συστημάτων ΜΔΝ (...)» και στο άρθρο 12 ότι «(...) Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει, μετά από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου ιδίως: (α) το Στρατηγικό Σχέδιο, και τις τυχόν αναθεωρήσεις του, το οποίο καθορίζει τους στρατηγικούς στόχους για την εκπλήρωση των σκοπών της Εταιρείας, (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Εταιρείας και τις τυχόν αναθεωρήσεις του, διάρκειας τριών (3) έως επτά (7) ετών, το οποίο, για κάθε έτος διάρκειάς του, εξειδικεύει τους στόχους του Στρατηγικού Σχεδίου, και το οποίο περιλαμβάνει το Σχέδιο Ανάπτυξης του Δικτύου με ίδιο χρονικό ορίζοντα τριών (3) έως επτά (7) ετών, με το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 128 παρ. 2 περ. η του ν. 4001/2011, καθορίζονται οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του ΕΔΔΗΕ και το οποίο υπόκειται στην έγκριση της ΡΑΕ (...)».